

ВСТЪПИТЕЛНИ ДУМИ

OPENING REMARKS

Уважаеми читатели,

Първият брой за 2023 г. е продължение на инициатива на сп. „Филологически форум“ от предишната година – конференцията за млади учени и изследователи „Литература на кръстопът? Между „високото“ и „ниското“, елитарното и масовото“. Метафората от заглавието насочва към желанието (но и усъмняването във възможността) да се срещнат множеството различни тематични, жанрови и теоретични посоки, в които се развива литературата от последното столетие.

Хетерогенността на културното поле; флуидната граница между масовото и елитарното; придвижването между мейнстрийм и алтернативното; пазарният и идеологическият контекст на художественото битие на творбата са сред факторите, които провокираха авторите в техните анализи на българската, европейската и световната литература и кино. В първата тематична цялост, посветена на конкретни авторски присъствия, се срещат представители на полската, руската и италианската култура, чието творчество е симптоматично за преломни епизоди от националните им контексти. Вторият тематичен блок поставя въпроса за спецификата на писателските стратегии в условията на идеологически контрол преди 1989 г. – през оттеглянето в алтернативността и маргиналността или търсенето на пространства на свободата. Следващата група текстове разглеждат по-общи тенденции като отношението между литература и медии в емиграция; женското писане в България и куиър творбите в южнославянски контекст; развитието и особеностите на жанра на „скандинавския ноар“. Текстовете от последния научен блок обръщат внимание на алтернативния герой на постмодерността – номада; на алтернативното пространство в научнофантастичния свят и на ухронията, разбираана като процес на (или импулс при) конструирането на алтернативната история.

В броя ни въвежда стихотворението „Ирония“ на полския поет Циприан Камил Норвид – поради вярата ни, че именно иронията с нейното усъмняване и дистанция може ни помогне в разбирането на (пост)модерността.

Съставителите